Lausunto valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) rajattu tarkistus, energiajärjestelmät, osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnos

Maakuntahallitus 15.06.2026 § 92
170/03.06.03/2026

Ympäristöministeriö on käynnistänyt valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) tarkistuksen. Tarkistettavana on valtioneuvoston vuonna 2017 tekemä päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Tarkistus on rajattu ja koskee erityisesti energiajärjestelmän muutokseen liittyviä kysymyksiä. Uusiutuvan energian lisääntyminen ja sähköistyminen korostavat energiajärjestelmän toimintavarmuuden merkitystä. Tarkistus kohdistuu siis rajattuun teemaan, eikä kyse ole valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kokonaisuudistuksesta.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää, ja niiden avulla valtioneuvosto linjaa alueidenkäyttöä valtakunnallisesti merkittävissä kysymyksissä. Valmistelu perustuu valtioneuvoston kehysriihessä tehtyyn linjaukseen, jonka mukaan energiajärjestelmän toimintavarmuutta vahvistetaan lisäämällä säätövoiman ja energian varastoinnin edellytyksiä tukevia velvoitteita valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin. Tarkistukseen sovelletaan lakia viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (SOVA-laki). Tarkistuksen vaikutuksia arvioidaan tekemällä ympäristöarviointi ja laatimalla ympäristöselostus.

Tarkistus kohdistuu vuoden 2017 VAT-päätökseen siltä osin kuin se koskee:
- Energiajärjestelmän joustoa, säätövoimaa ja energian varastointia
- Valtakunnallisesti merkittävien energiaratkaisujen alueidenkäytöllisiä edellytyksiä
- Sähkön toimitus- ja huoltovarmuuden huomioon ottamista alueidenkäytössä

Maakuntajohtajan päätösehdotus
Maakuntahallitus päättää antaa ympäristöministeriölle liitteen mukaisen lausunnon.

Päätös
Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja Pasi Pitkänen, suunnittelujohtaja
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi, puh. 0400 832572